

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK REGISTRERING I FORBINDELSE MED REGULERINGSPLAN FOR GAMPMYRA-ELVERUM

Kommune	0427 Elverum	GNR./BNR.	13/1, 14/41, 14/196
F.komm. saks nr.	15/8208		
Registreringstype	Overflaterregistrering	Tiltakshaver	Statens Vegvesen
Tiltakstype	Reguleringsplan		
Tidsrom i felt	15/10 2015		
Timer i felt	3 timer	Deltakere i felt	Fredrik Bratlie
Timer for- og etterarbeid	4 timer		
Rapport skrevet av/dato	8/12 2015		

Det ble ikke gjort funn av nye kulturminner innenfor plangrensen under registreringen. Tidligere registrert kullfremstillingsanlegg id 10715 som lå innenfor plangrensen, ble kontrollregistrert og avskrevet som kulturminne. Det ble nyregistrert ett kullfremstillingsanlegg 7 meter øst for planområdet.

INNLEDNING

Tiltakshaver har søkt om å regulere gjeldende område. Det er tidligere registrert kullfremstillingsanlegg i nærområdet til planen. Landskapet rundt myrdraget hadde stort potensial for funn av ytterligere kulturminner.

Det var derfor nødvendig å foreta en arkeologisk registrering innenfor tiltaksområdet for å oppfylle undersøkelsesplikten etter lov om kulturminner. Jmfør § 9 plikter den ansvarlige leder eller forvaltningsorgan ved planleggingen av større private eller offentlige tiltak etter lovens § 8, første ledd, å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte nevnt i lovens § 3, første ledd.

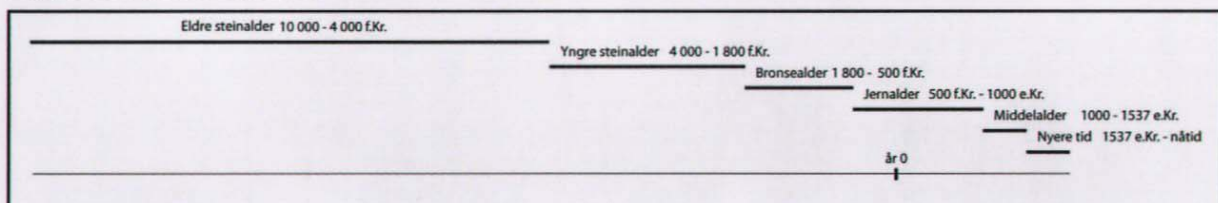
GRUNNLAGET FOR REGISTRERINGSARBEIDET

I forvaltning av kulturminner og i kulturminneloven er det skilt mellom automatisk fredet kulturminne og kulturminne fra nyere tid. Kulturminneloven inneholder en til dels omfattende og detaljert opplisting av kulturminner som er å oppfatte som automatisk fredet i henhold til loven, jfr. § 4. Dette er kulturminner som er beskyttet på grunn av sin høye alder. Ifølge Kulturminneloven § 4 er kulturminner eldre enn år 1537 automatisk fredet, det vil si alle kulturminner som er eldre enn reformasjonen. Nyere tids kulturminner er ikke omfattet av den automatiske fredningen, med unntak av samiske kulturminner eldre enn 100 år som også er fredet.

BEGREPET KULTURMINNE/KULTURMILJØ

Kulturminner er alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder også lokaliteter som det er knyttet historiske hendelser, tro eller tradisjoner til. Med begrepet kulturmiljø forstås et område der kulturminner inngår som en del av en større helhet eller sammenheng.

ARKEOLOGISKE PERIODER

Figur 1: Tidslinje.

METODE

Registreringen ble utført ved overflaterregistrering. Overflaterregistrering benyttes for å påvise kulturminner som er synlige på overflaten. Metoden foregår ved søk gjennom terrenget for visuelt å påvise strukturer som f.eks. gravminner, rydningsrøyser, kullgroper, fangstgroper, med mer. I tvilstilfeller benyttes jordbor for å påvise eventuelle kull eller steinstrukturer i grunnen.

LOKALISERINGSFAKTORER

Vurderingen av et område for funn av kulturminner bygger på den tilgjengelige informasjonen om landskapet, naturforholdene og kulturhistorien på stedet. Denne informasjonen settes i sammenheng med kunnskap om hvor det kan forventes å finne et gitt kulturminne eller en kulturminnekategori. Gjennom analyser av arkeologiske funn, er det etablert en kunnskap om hvilke faktorer ved landskap, natur og kulturspor som mest sannsynlig må være til stede for at bestemte kulturminner skal kunne finnes innenfor et område, også kalt lokaliseringsfaktorer.

OMRÅDEBESKRIVELSE/TOPOGRAFI

Undersøkellesområdet ligger nord for eksisterende rv. 3. Store deler av planområdet er lavtliggende myrdrag med omkringliggende tørre armer med åpen furumo. I sørvest er landskapet stigende og dekket av berg.

TIDLIGERE REGISTRERTE KULTURMINNER I NÆROMRÅDET

Registreringer i Riksantikvarens kulturminnedatabase; Askeladden:

Id. nr.	Funntype	Datering	Avstand til planen
155063	Kullgrop	Jernalder/Middelalder	71 meter
50178	Kullgrop	Jernalder/Middelalder	38 meter
78754	Kullgrop	Jernalder/Middelalder	60 meter
10715*	Kullgrop	Jernalder/Middelalder	Innenfor planen

*id 10715 ble avskrevet under registreringen

UNDERSØKELSENS FORLØP

Undersøkelsen ble foretatt 15. oktober 2015. Området ble synfart av arkeolog. I forkant av undersøkelsen ble det gjennomgått LIDAR data for området. Datasettet ble kombinert med database for tidligere registrerte kulturminner og funnet utilstrekkelig for arkeologisk bruk. Planområdet ble derfor systematisk registrert med fokus på områdene direkte rundt myrdraget. Det ble samtidig foretatt en kontrollregistrering av id 10715 som befant seg innenfor planområdet.

FUNN AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Under registreringen ble det gjort funn av ett automatisk fredet kulturminne rett øst for planområdet. Grunnet kulturminnets nære tilknytning til planen og eksisterende skogsbilveg, ble kulturminnet innmålt.

Id 215899 Kullgrop

Kullgrop med rund form som måler 7,5 meter i diameter inklusiv voll. Voll måler 2 meter i bredde og høyde opp til 20cm i nord. Indre form er rund og måler omtrent 5 meter i diameter. Bunnformen er konkav og dypeste mål er 130 cm. Det ble påvist 20 cm kull med jordbor fra strukturens senter. Kullgropa ligger i flatt terreng kledd i tett ung furuskog. Skogsbilveg og plangrense ligger 7 meter øst for strukturen.

Id 215899 Kullgrop. Bildet er tatt mot nordvest. Foto: Fredrik Bratlie.

KONTROLLREGISTRERING AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER

Det var tidligere registrert ett kullfremstillingsanlegg id 10715 innenfor planområdet. Kulturminnet ble kontrollregistrert under befaringen og avskrevet som kulturminne. Det som tidligere ble antatt å være en kullgrop fremstår som en nyere tids gravd grop, med rette vegger. Veggene ble rensset opp og det ble stukket opptil flere ganger med jordbor uten at det var mulig å påvise kull.

KONKLUSJON

Det ble ikke gjort funn av nye kulturminner innenfor plangrensen under registreringen. Tidligere registrert kullfremstillingsanlegg id 10715 som lå innenfor plangrensen, ble kontrollregistrert og avskrevet som kulturminne. Det ble nyregistrert ett kullfremstillingsanlegg 7 meter øst for planområdet.

Hedmark Fylkeskommune
Hamar,

Fredrik Bratlie

RELEVANTE NETTKILDER

Universitetsmuseenes arkeologiske samlinger - <http://www.unimus.no/arkeologi>

Riksantikvarens kulturminnedatabase - <https://askeladden.ra.no>

Informasjon om kulturminner registrert i Askeladden - <http://www.kulturminnesøk.no>

De norske museenes samlinger på nett - <http://www.digitaltmuseum.no/>

VEDLEGG

Kart over undersøkelsesområdet

GJENPART

Statens Vegvesen

Elverum kommune

Hedmark fylkeskommune, top. ark.

Terningåa

Symbolverdi	
	Plangrense
	Automatisk fredet kulturminne
	Automatisk fredet lokalitet
	Skringsone 5 meter
	Avkrefret kulturminne

id 1 55063
222.0

id 50178

id 78754

id 10715

id 215899
223.5

Gampmyra

224.5

225

250

467

420

91#627:96cebaad-1808-4e21-959c-7c89d7e828a8:13